

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

116. An surdus, & mutus à natura possint contrahere matrimonium? Ex p.
5. tr. 6. res. 9. p. 402.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

Sup. hoc in
tom. 3. tr. 1.
lege doctri-
nam Ref. 78.
& aliarum
eius primæ
annot.

§ 1. **C**ontraria magis quam utilis erit hæc quæ-
stio. Negatiuam sententiam docet Basilium
Pontius de matrim. lib. 1. cap. 4. n. 11. Vasquez in 3.
part. tom. 4. disp. 1. de matr. cap. 3. Rebell. part. 2. lib. 2.
q. 2. num. 7. Syluius in 3. part. q. 41. art. 2. concl. 2. ad
argum. 5. & alij penes ipsos, putantes mundi iam fi-
nem in stare in tali casu, & idèd necessarium non esse
matrimonium contrahi à Religiosis, vt per illos ge-
nus humanum restauretur.

2. Mihi verò magis placet sententia affirmatiua
quam docent DD. quos citat, & sequitur Sanchez
tom. 1. lib. 2. disp. 3. n. 4. quibus ego addo Reginaldum
in praxi tom. 2. lib. 31. cap. 2. n. 8. Villalobos in summo
tom. 1. tract. 13. diff. 3. num. 1. Et ratio est vrgenti nec-
essitate obligans, sed in nostro casu maxime vrger,
nec seclula Dei reuelatione finem mundi adesse con-
stare poterit. Ergo, &c.

Sup. hoc in
tom. 3. tr. 1.
Vide doctri-
nam Ref. 79.
signanter in
§. Ad secun-
dum.

3. Notandum verò cum Sanchez, & Reginaldo
locis citatis, posse etiam nunc occurrere casum, in
quo aliquis Religiosus teneretur matrimonium con-
trahere, vt quando sequeretur seditiones, & bel-
la, nisi Principis filius vxorem duceret: tunc enim
sub onere peccati mortalis matrimonium iniuri tenetur,
non ratione præcepti matrimonij. Sed ad ca-
sus practicabiles veniamus, idèd quæro.

RESOL. CXVI.

An surdus, & mutus à natura possit contrahere ma-
trimonium? Ex p. 5. tr. 6. Ref. 9.

§. 1. **P**ro parte negatiua posset quis dicere non
posse, quia ius ciuile, vt dicemus infra pro-
hibuit his contractus inire, quia facile deciperentur.
Ergo à fortiori idem dicendum erit de contractu
matrimonij. Et ita tenet Ancharanus in cap. cum
apud, de sponsalib. n. 5. & ibi Abbas n. 6. Bullus in Oe-
conomia can. class. 2. c. 4. §. 7. lit. S. Flaminus de resignat.
benefic. lib. 5. q. 3. n. 26. Barbatia lib. 2. conf. 59. num. 10.
Cardinalis Parisius lib. 4. conf. 63. n. 4. & alij.

2. Sed contrariam sententiam veram esse puto,
quam tuetur ex multis Doctoribus Sanchez de ma-
trim. tom. 1. lib. 1. disp. 8. num. 12. vbi sic ait: Ve-
rius existimo, posse mutum simul ac surdum, si in-
tellectum perspicacem habeat, ita vt signis edoce-
ri possit, quid sit matrimonium, & signis indica-
re consensum, valide contrahere sponsalia, & ma-
trimonium: probatur ex dict. cap. cum apud, vbi in
responsione sic dicitur: Videtur si talis, nempe mu-
tus, & surdus, de quo erat quæstio, velit contra-
here, non debet sibi denegari, vbi cum loquatur
in singulari, videtur intelligere de eodem vtroque
morbo laborante. Præterea, quia aliqui muti ita
sunt perspicacis, & acuti ingenij, vt multa expli-
catu difficillima facile signis manifestent, aliaque
ipsis significata intelligant, vt experientia ipsa testa-
tur: tandem, quia hi secundum omnes possunt con-
fiteri, & absolui; ergo & contrahere matrimonium.
Ita Sanchez, cui addit Gutierrez de matrim. c. 8. n. 3.
Franciscus Mol. de ritu nuptiarum lib. 1. compar. 31.
Barbosam in leg. cum prætor, §. fin. n. 29. ff. de iudiciis.
Ripol. var. resol. c. 18. n. 207. Naldum in summa, ver.
mutus, n. 1. & Hurtadum de matr. disp. 3. diff. 3. n. 8.
vbi ita asserit: Qui à natiuitate simul est surdus, &
mutus, si sit videns, & perspicacis ingenij, poterit
valide contrahere matrimonium, quia signis visu
perceptis, poterit percipere contractum matrimonij,
quem videt aliquando celebrari, aliquid fieri ordi-
natum ad commixtionem carnalem, ac proinde in
id consentire, & de eo signis pacisci. Hæc ille,

& ego. Et in tali casu iudex colliget consensum le-
gitimum ex gestis, & signis, de quibus late Barro-
lus, & Doctores omnes in l. inuim, ff. de acquirend.
hereditat.

RESOL. CXVII.

An mutus, & surdus, & simul cæcus à natura possit
inire matrimonium?
Et quid si cæcitas non esset à natura, sed supernaturalis?
Exp. 5. tr. 6. Ref. 10.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docet Hostiensis,
Ioannes Andreas, Cardinalis Panormitanus,
Alexander de Neuo, Henricus, & alij quos citat
Ceuallus tom. 3. commun. opin. quæst. 75. num. 55.
Gutierrez de matrim. cap. 8. num. 4. & ex Summis
hanc sententiam docent vtri doctissimi, Angelus
verb. matrimonium 3. imp. 18. in principis, & Ta-
biena eodem verb. 2. quæst. 6. num. 7. in fine, vbi sic asserit:
Sed quid de illo, qui est cæcus, mutus, & sur-
dus? Respondetur secundum Panormitanum in cap.
cum apud, de sponsal. post Hostien. quod attenden-
dum est, vtrum possit exprimere consensum suum,
& sic admittatur, si autem non potest, quod iudex
arbitrabitur, vtrum possit exprimere, & tunc reple-
latur. Ita Tabiena.

2. Verùm sententiam contrariam docet San-
chez de matrim. tom. 1. lib. 1. disp. 8. num. 13. quia
mutus signis saltem edoceri potest, quid sit matri-
monium; fecus autem signa hæc percipere nequit,
nec etiam verba, cum simul surdus sit: ergo et de-
fectu auditus, & visus nequit adhuc confusse perci-
pere contractum matrimonij, & eius primatum ef-
fectum.

3. Et post hæc scripta inuenio hanc sententiam
docere etiam Basilium Pontium de matrim. lib. 2.
cap. 12. num. 16. Ea, inquit, quæ hæc sunt signa
de signis consensum matrimonij, veta etiam sunt
in mutis, & surdis, cum edoceri possit, quid sit
matrimonium, sicut & edoceri difficultiora alia.
At si etiam simul cæcus esset à natura, non video
quomodo discere possit, quid sit matrimonium,
aut signis exprimere consensum; fecus si cæcitas
non esset à natura, sed supernaturalis. Hæc Pontius.
Vnde cum hanc opinionem doceant Theologi, pu-
to non esse audiendos Iuriconsultos; licet ex ipis
nouissimè nostram sententiam sequatur Antonius
Rippol. var. resol. cap. 8. n. 108. vbi sic ait. Si
cæcus esset simul, qui mutus, & surdus à natura est,
cum destitit modis, quo possit ipse percipere id quod
fecit, certè talis non posset contrahere, cum non
adit motus, per quem percipere ipse possit quid
agat. Ita ille.

RESOL. CXVIII.

An inter fideles possit esse matrimonium quod non sit
Sacramentum?

Sed nota, obsecro amice Lector, quod quando qui con-
traheret sine formali, aut virtuali intentione huius-
modi, quod facit Ecclesia, licet illud matrimonium
non sit Sacramentum, quia in Ministro non fuit in-
tentio necessaria, atamen validum manet in re-
tione contractus: ita vt contrahentes non possint
deinde nubere, neque in posterum posse tale matri-
monium effici Sacramentum. Ex parte 3. tractat. 4.
Ref. 254. alias 255.